

KDV & VSO

Kromstraat 122
5345AE Oss
Tel: 04 12 69 23 63
KDV LRK: 10 50 87 920
VSO LRK: 33 78 74 281

BSO

De Vlasakkers 5
5345BC Oss
Tel: 04 12 48 49 10
BSO LRK: 22 23 96 106

**Veiligheid en Gezondheid
2018**

Datum: 12 - 2017
Autorisatie: Directie Kindercentrum Robbedoes
Datum geldig verklaring: 01-2018

Inhoudsopgave

13. Protocollen	3
1. Inleiding	4
2. Wat is het Beleidsplan Veiligheid en gezondheid?.....	5
3. Waarom een Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid?	6
3.1 Missie op veiligheid en gezondheid.....	6
Visie op veiligheid en gezondheid	6
3.2 Doel.....	6
3.3 Protocollen	6
4. Grote risico's.....	6
4.1 Risico's met grote gevolgen voor de fysieke veiligheid	7
4.2 Risico's met grote gevolgen voor de sociale veiligheid	8
Vier ogen principe	8
VOG verplicht	8
Risico's met grote gevolgen door grensoverschrijdend gedrag van andere kinderen	8
Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling.....	8
Vermissing	8
4.3 Risico's met grote gevolgen voor de gezondheid	9
Ziektebeleid:.....	9
Binnenmilieu:.....	9
Buitenmilieu:	9
Allergieën:.....	9
5. Kleine risico's	9
5.1 Om leren gaan met risico's	10
5.2 Inrichting binnenruimte	10
5.3 Inrichting buitenruimte.....	10
5.4 Materialen	11
5.5 Gezondheidsrisico's.....	11
6. Risico-inventarisaties.....	11
7. Kinder EHBO	11
8. Achterwacht	12
9. Beleidscyclus.....	12
10. Communicatie en afstemming Beleidsplan Veiligheid en gezondheid	12
11. Klachtenreglement Kindercentrum Robbedoes.....	13
Voortraject klacht.....	13
Indienen klacht	13
Behandeling klacht	13
Externe klachtafhandeling.....	13

12. Conclusie..... 14

13. Protocollen

[2018 - 1 - Protocol Vierogenprincipe.pdf](#)

[2018 - 2 - Protocol Kindermishandeling.pdf](#)

[2018 - 3 - Protocol vermissing van een kind.pdf](#)

[2018 - 4 - Protocol Ziekte en Medicijnen KDV.pdf](#)

[2018 - 5 - Protocol Gezondheidsrisico binnenmilieu.pdf](#)

[2018 - 6 - Protocol Gezondheidsrisico buiten spelen.pdf](#)

[2018 - 7 - Protocol hitte Kindercentrum Robbedoes.pdf](#)

[2018 - 8 - Protocol kinderen in de zon.pdf](#)

[2018 - 9 - Protocol Koortsstuip bij kinderen.pdf](#)

[2018 - 10 - Protocol Risico \(niet\) medisch handelen.pdf](#)

[2018 - 11 - Protocol Hygiene.pdf](#)

[2018 - 12 - Protocol Hoofdluis.pdf](#)

[2018 - 13 - Protocol Kind bewusteloos.pdf](#)

[2018 - 14 - Protocol Veiligheid.pdf](#)

[2018 - 15 - Protocol Veilig slapen en wiegendoodpreventie.pdf](#)

[2018 - 16 - Protocol drie uren en achterwacht.pdf](#)

[2018 - 17 - Protocol Klachten.pdf](#)

[2018 - 18 - Protocol BHV.pdf](#)

[2018 - 19 - Protocol Calamiteiten.pdf](#)

[2018 - 20 - Protocol Inbraak - Overval.pdf](#)

[2018 - 21 - Protocol GGD-controle.pdf](#)

[2018 - 22 - Protocol Huisregels KDV.pdf](#)

[2018 - 23 - Protocol Privacy.pdf](#)

[2018 - 24 - Protocol uitstapje KDV.pdf](#)

[2018 - 25 - Protocol Voeding en Hygiene.pdf](#)

[2018 - 26 - Protocol kind onrechtmatig opgeëist.pdf](#)

[2018 - 27 - Medewerkers EHBO BHV.pdf](#)

1. Inleiding

Voor u ligt het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid van Kindercentrum Robbedoes. Met behulp van dit beleidsplan wordt inzichtelijk gemaakt hoe we op onze locatie werken.

Al jaren worden door de pedagogisch medewerkers van de kindercentrum Robbedoes diverse risico-inventarisaties uitgevoerd. De eerste jaren werden daarvoor nog boekjes met lijsten gebruikt en de laatste jaren tot in 2017, werd gebruik gemaakt van de digitale methode van de Risico Monitor.

Op grond van de Wet Innovatie Kwaliteit Kinderopvang (IKK) en de uitwerkingen van de IKK in het besluit Kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen, is de plicht tot het bijhouden van lijsten vervangen door het op schrift stellen van een actueel beleidsplan. In dit beleidsplan wordt beschreven hoe de organisatie omgaat met kleine en grote risico's. Welke maatregelen daarvoor getroffen zijn en hoe de kinderen wordt geleerd hoe ze om moeten gaan met kleine risico's.

Samen met het pedagogisch beleidsplan, dat een onlosmakelijk deel vormt van het Beleidsplan veiligheid en gezondheid, wordt een praktijk omschreven waarin kinderen zich veilig en gezond kunnen ontwikkelen. Beide plannen worden actueel gehouden zodat de plannen op elkaar blijven aansluiten en het te alle tijde recht doet aan de praktijk. Calamiteiten, grote wijzigingen aan gebouw en inrichting, dagelijkse situaties in de praktijk die de veiligheid en gezondheid van kinderen raken, wetenschappelijke inzichten en praktische overwegingen kunnen daartoe aanleiding geven. Het Beleidsplan veiligheid en gezondheid gaat per 1 januari 2018 definitief de (digitale) risico inventarisatielijsten vervangen.

Om tot een gedragen document te komen waarmee de pedagogisch medewerkers dagelijks kunnen werken zijn de conceptteksten steeds voorgelegd aan de pedagogisch medewerkers en werd de feedback die dit opleverde verwerkt. Ook is het beleidsplan voor advies voorgelegd aan de oudercommissies. Hierdoor is een gedegen beleidsplan ontstaan, met een breed draagvlak binnen de organisatie. Het plan draagt zo bij aan een gezond en veilig klimaat en biedt de nodige handvatten voor het kwaliteitsbeleid in zijn algemeenheid.

De houder is eindverantwoordelijk voor het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid. Maar het zijn de pedagogisch medewerkers die het plan uitdragen en uitvoeren in de dagelijkse praktijk. Daarom komen de verschillende thema's telkens in delen terug in de periodieke teamvergaderingen. Op deze manier wordt het beleidsplan een praktische handleiding.

2. Wat is het Beleidsplan Veiligheid en gezondheid?

In het Beleidsplan veiligheid en gezondheid wordt uitgelegd wat de visie is van de Kindercentrum Robbedoes ten aanzien van de veiligheid en de gezondheid van de kinderen en de medewerkers die zich dagelijks bevinden in de ruimtes van de Kindercentrum Robbedoes en wat verstaan wordt onder kleine en grote risico's. Bij het beleidsplan hoort een Plan van aanpak waarin staat beschreven wat de aandacht behoef.

Het Besluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen heeft op grond van de Wet IKK bepaald in artikel 4 dat er een beleidsplan moet zijn dat in elk geval omschrijft:

- a. een concrete beschrijving van de wijze waarop de houder er zorg voor draagt dat het veiligheids- en gezondheidsbeleid samen met de beroepskrachten een continue proces is van het vormen van beleid, implementeren, evalueren en actualiseren;
  - b. een concrete beschrijving van de risico's die de opvang van kinderen van het desbetreffende kindercentrum met zich brengt, waarbij in ieder geval wordt ingegaan op:1°. de voornaamste risico's met grote gevolgen voor de veiligheid van kinderen;2°. de voornaamste risico's met grote gevolgen voor de gezondheid van kinderen, en3°. het risico op grensoverschrijdend gedrag door beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, stagiairs, vrijwilligers, overige aanwezige volwassenen en kinderen;
  - c. een plan van aanpak waarin in concrete termen is aangegeven welke maatregelen binnen welke termijn zijn respectievelijk worden genomen teneinde de onder b genoemde risico's in te perken en de handswijze indien deze risico's zich verwezenlijken;
  - d. een beschrijving in algemene zin van de wijze waarop kinderen wordt geleerd om te gaan met risico's waarvan de gevolgen voor de veiligheid en gezondheid van kinderen beperkt zijn en welke derhalve geen risico's vormen als bedoeld onder b;
  - e. een concrete beschrijving van de wijze waarop de houder er zorg voor draagt dat het actuele veiligheids- en gezondheidsbeleid en de evaluaties daarvan inzichtelijk zijn voor de beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, stagiairs, vrijwilligers en ouders, en
  - f. indien van toepassing, een concrete beschrijving van de wijze waarop de achterwacht is geregeld indien er op grond van artikel 7, vijfde en zesde lid, slechts een beroepskracht op het kindercentrum aanwezig is.
4. In het kader van de in het plan van aanpak, bedoeld in het derde lid, onder c, te beschrijven maatregelen die gericht zijn op het inperken van het risico op grensoverschrijdend gedrag, bedoeld in het derde lid, onderdeel b, onder 3°, beschrijft de houder in ieder geval de wijze waarop hij de dagopvang zodanig organiseert dat een beroepskracht, beroepskracht in opleiding of stagiair de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene.
5. De houder draagt er zorg voor dat er gedurende de dagopvang te allen tijde ten minste één volwassene aanwezig is die gekwalificeerd is voor het verlenen van eerste hulp aan kinderen. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld aan deze kwalificatie.

Het beleidsplan is op papier gezet voor onder andere de ouders, subsidiegever, GGD GOHR, medewerkers, stagiaires en invallers en verder voor een ieder die het interessant vindt om te lezen.

3. Waarom een Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid?

Kindercentrum Robbedoes biedt opvang aan kinderen van 2 tot 13 jaar. Deze opvang gebeurt in vaste stamgroepen, waarbij de kinderen van 07.00 tot 18.30 uur begeleid worden door gekwalificeerde medewerkers.

3.1 Missie op veiligheid en gezondheid

Wij vangen kinderen op in een veilige en gezonde kinderopvang. Dit doen we door:

- kinderen af te schermen van grote risico's
- kinderen te leren omgaan met kleinere risico's
- kinderen uit te dagen en te prikkelen in hun ontwikkeling

Visie op veiligheid en gezondheid

Kindercentrum Robbedoes heeft veiligheid en gezondheid van de kinderen hoog in het vaandel. De Wet kinderopvang, normen van de HKZ, richtlijnen van brandweer en gemeente en de GGD geven hier een duidelijk kader voor aan. We willen kinderen optimale ontwikkelingskansen bieden waarbij uitdaging in de directe omgeving van kinderen een voorwaarde daarvoor is. Met ontdekken en uitproberen ontwikkelen kinderen zich. Het bieden van uitdaging enerzijds en het creëren van veiligheid anderzijds kunnen met elkaar in conflict komen. Het is zoeken naar een balans tussen ontwikkelingskansen enerzijds en veiligheid anderzijds. Zonder oefening (en dus ook vallen) leer je niet fietsen. Zonder mes leer je niet je boterham smeren en zonder schaar leer je niet knippen. Onder deskundige begeleiding zorgen we ervoor dat deze risico's beperkt en aanvaardbaar zijn..

Er zijn bijvoorbeeld duidelijke afspraken gemaakt over spelen in de hal. We hebben uitsluitend beveiligde stopcontacten. Jaarlijks doen wij een ontruimingsoefening. Kindercentrum Robbedoes is zich ervan bewust dat de opvang op de groep niet te vergelijken is met de situatie thuis. Vandaar dat wij maatregelen genomen hebben die de directe omgeving van het kind bij ons zo veilig mogelijk maken.

3.2 Doel

In het pedagogisch beleidsplan wordt uiteengezet hoe de kinderen bij Kindercentrum Robbedoes worden begeleid in hun ontwikkeling. Hoe we met de kinderen omgaan en hoe we proberen de ouders daarbij te betrekken. Het uitdagen van kinderen en het leren omgaan met allerlei situaties hoort daarbij. Een veilige omgeving in de breedste zin is daarvoor een belangrijke voorwaarde. Kinderen en ouders moeten zich ten eerste veilig voelen. Dat begint met het creëren van een open en prettige sfeer. Ten tweede moet de omgeving waarin kinderen zich bevinden, de binnen en buitenruimte veilig zijn. Ten derde moet iedereen die met de kinderen in contact is mee worden genomen in het gesprek over wat veiligheid betekent voor een kind en hoe iedereen zijn steentje daarin bij kan dragen.

Een veilig en gezond klimaat wordt niet gewaarborgd door het op papier te zetten van mogelijke risico's en de richtlijnen om de grote risico's te voorkomen of kleine risico's te beperken. In dit beleidsplan is daarom ook aandacht voor hoe de pedagogisch medewerkers zich bewust zijn en blijven van mogelijke grote en kleine risico's. Dat gebeurt met name door telkens weer het gesprek erover aan te gaan. Met elkaar maar ook met andere betrokkenen. Dit alles met als doel een veilige en gezonde omgeving te creëren, waar kinderen op een onbezorgde wijze kunnen spelen en zich optimaal kunnen ontwikkelen en leren.

3.3 Protocollen

Bij Kindercentrum Robbedoes wordt al vele jaren aandacht besteed aan grote en kleine risico's. Elk jaar zijn daarvoor verschillende risico-inventarisaties uitgevoerd. Het beleid is vastgelegd in het Kwaliteitshandboek dat vele protocollen en richtlijnen bevat. Een aantal van deze protocollen die rechtstreeks of een afgeleide zijn van het veiligheids- en gezondheidsbeleid zijn als bijlage bij het beleidsplan veiligheid en gezondheid opgenomen.

4. Grote risico's

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste grote risico's die op onze locatie kunnen leiden tot ernstige ongevallen, incidenten of gezondheidsproblemen. We hebben de risico's onderverdeeld in drie

categorieën; fysieke veiligheid, sociale veiligheid en gezondheid. Per categorie hebben we een aantal risico's benoemd met de daarbij behorende maatregelen die zijn of worden genomen om het risico tot het minimum te beperken. Hoewel we proberen zo veel mogelijk risico's te benoemen zullen er altijd nieuwe omstandigheden zijn die weer nieuwe grote risico's kunnen meebrengen. Hier zullen pedagogisch medewerkers altijd scherp op zijn en bij constatering ervan initiatief nemen tot het benoemen van aangepaste en nieuwe beleidsmaatregelen.

Gedetailleerde uitwerking is terug te vinden in de verschillende protocollen die in de bijlage zijn toegevoegd. Voor de overige risico's verwijzen we naar de Risico Inventarisatie Veiligheid en de Risico Inventarisatie Gezondheid die voor elke locatie apart zijn uitgevoerd in 2017.

4.1 Risico's met grote gevolgen voor de fysieke veiligheid

Vallen van grote hoogte:

Kinderen klimmen graag. Klimmen is een belangrijke vaardigheid die ze in stapjes onder de knie krijgen. Klimmen neemt ook risico met zich mee. Niet elk kind is al even handig. Een pedagogisch medewerker dient het kind daarom goed te volgen. Wat kan het al wel aan en wat niet. In de binnenruimte en buitenruimte zijn alleen speelmaterialen die geschikt zijn voor peuters. Klimmen leren de kinderen met behulp van peuterglijbanen, speeltoestellen en klimkussens. Ander los materiaal, zoals fietsjes en stepjes, wordt weggehouden van de grote toestellen zodat kinderen er niet op kunnen vallen of erover kunnen struikelen. Op hekken, kasten en dergelijke die niet bedoeld zijn om te klimmen, wordt met de peuters afgesproken dat ze daar niet op klimmen.

Verstikking:

Kinderen steken dingen in hun mond. Om verstikking te voorkomen wordt erop toegezien dat er geen kleine materialen zijn die niet geschikt zijn voor peuters. Kapot speelgoed wordt vervangen of gerepareerd. Speelgoed dat alleen geschikt is voor oudere kinderen wordt in een afgesloten kast bewaard.

Kinderen wordt geleerd dat ze geen materiaal in hun mond moeten stoppen. Er worden op de speelzaal alleen spenen gebruikt van de kinderen zelf en alleen in uitzonderingsgevallen. Als deze aan vervanging toe zijn wordt dat aan de ouders gemeld.

Verstikking kan ook veroorzaakt worden door touwtjes en kettinkjes aan kleding, spel materiaal of inventaris. Touwtjes en kettinkjes zijn daarom niet toegestaan die langer zijn dan 22 centimeter.

Plasticzakken worden hoog en in een afgesloten kast of ruimte bewaard.

Elke ochtend eten de kinderen schoongemaakt fruit. Het fruit wordt in kleine stukjes gesneden. De kinderen wordt geleerd dat ze zitten tijdens het eten en goed moeten kauwen. Kinderen die het nog lastig vinden om stukjes te eten of te kauwen, krijgen aangepast fruit. Ronde fruit soorten (tomaatjes en druiven en dergelijke) worden doorgesneden.

Vergiftiging:

Giftige materialen vormen een groot risico voor kinderen. Schoonmaakmiddelen, planten en giftig speel materiaal mag daarom niet in handen komen van kinderen. Schoonmaakmiddelen worden hoog en in afgesloten kasten bewaard. Giftige planten worden verwijderd. Waarbij de pedagogisch medewerkers erop toezien dat kinderen überhaupt geen planten of bloemen in hun mond stoppen. Er wordt alleen (plastic) speel materiaal gebruikt dat aangeschaft is bij een erkende leverancier. Er worden geen bestrijdingsmiddelen op de locatie gebruikt of bewaard.

Verbranding:

Hete vloeistoffen kunnen een groot gevaar opleveren voor peuters. De pedagogisch medewerkers zien erop toe dat peuters niet bij de hete kraan kunnen. Voor peuters zijn er aparte wasbakjes die alleen een koudwaterkraan hebben. Op de beschikbare hete kranen is een beveiliging aangebracht.

Verbranding kan ook worden veroorzaakt door hete thee of koffie. Deze dranken worden niet op de groep gedronken.

Als het warm weer is kan ook de zon voor verbranding zorgen. Aan ouders wordt gevraagd de

kinderen 's morgens al in te smeren. Kinderen worden als dat nodig is later nog een keer ingesmeerd, en zo nodig wordt het buitenspelen in de hete zon beperkt. Boven de zandbak zijn op de meeste locaties zonneschermen aangebracht.

4.2 Risico's met grote gevolgen voor de sociale veiligheid

Voor elk kind, maar ook voor collega's is grensoverschrijdend gedrag door medewerkers of andere volwassene ontoelaatbaar. Kindercentrum Robbedoes heeft daarom een protocol Ongewenste omgangsvormen 'Hoe te handelen in geval van ongewenste omgangsvormen c.q. seksuele intimidatie door een medewerker' en een protocol Seksuele intimidaties tussen collega's. Deze protocollen zijn voor alle medewerkers direct beschikbaar op de werklocatie.

Kindercentrum Robbedoes is er alles aan gelegen om grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Er heerst een open-aanspreek-cultuur. Grensoverschrijdend gedrag wordt regelmatig besproken tijdens het teamoverleg. De leidinggevende en de houder bewaken de genoemde protocollen.

Voor kinderen is het nog niet gemakkelijk om hun grenzen aan te geven. Toch proberen de pedagogisch medewerkers dat wel. Door ze te leren dat ze stop mogen en moeten zeggen tegen een ander kind of volwassene, als zij zich niet prettig voelen bij bepaald gedrag van de ander.

Vier ogen principe

Er wordt te allentijden voldaan aan het 'vier ogen principe' op de locaties van de Kindercentrum Robbedoes. Dat betekent dat een pedagogisch medewerker, vrijwilliger, stagiaire of andere volwassene zich nooit met één kind, of meerdere kinderen, kan afzonderen. De locatie is zo ingericht dat een volwassene (of ouder kind) geen werkzaamheden kan verrichten terwijl hij of zij niet gehoord of gezien kan worden door een andere volwassene. Waar nodig zijn ramen aangebracht in ruimten, en ruimten waar kinderen zich kunnen bevinden kunnen niet van binnenuit op slot worden gedraaid. Zie bijlage 1 – 16.

VOG verplicht

Bij de Kindercentrum Robbedoes is een VOG verplicht voor alle volwassenen, anders dan ouders, die zich ophouden in de peuterspeelzaal. Elke medewerker of stagiaire is in het bezit van een geldige VOG.

Risico's met grote gevolgen door grensoverschrijdend gedrag van andere kinderen

Kinderen ontdekken al vroeg het verschil tussen jongens en meisjes. Soms vinden ze het verschil tussen jongens en meisjes ook erg interessant. Ook begint op de peuterleeftijd al een klein beetje de ontwikkeling van de seksualiteit. Medewerkers houden echter goed in de gaten of een kind zich op een gezonde manier op dit vlak ontwikkelt. De ontwikkeling van een kind mag een ander kind niet beschadigen. Als er vragen zijn bij de pedagogisch medewerkers over het gedrag van peuters dat mogelijk grensoverschrijdend is, wordt dat direct besproken met ouders. Bij dat gesprek wordt altijd de leidinggevende betrokken.

Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling

Grote risico's kunnen ook ontstaan als er een onveilige situatie lijkt te bestaan in de thuissituatie of in een andere directe omgeving van het kind. Binnen onze organisatie is de leidinggevende aangesteld, die wordt ingeschakeld bij vermoedens van kindermishandeling. Bij vermoedens van kindermishandeling zal de leidinggevende starten met het stappenplan van de Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling, dit is wettelijk verplicht vanaf 1 juli 2013.

Dat betekent dat er in het uiterste geval in overleg met de ouders een melding wordt gedaan bij Veilig thuis. Zie bijlage 2.

Vermissing

Als een kind vermist wordt bij Kindercentrum Robbedoes dan is dat een heel ernstig feit. Het kan zijn dat een kind is weggelopen of bijvoorbeeld door een persoon is opgehaald die daar geen toestemming voor had. Er ontstaat al snel grote onrust wat weer kan leiden tot blinde paniek.

Om ervoor te zorgen dat er snel en doelgericht wordt gehandeld is protocol Vermissing opgesteld. Stapsgewijs worden maatregelen doorgelopen die moeten leiden tot het zo snel mogelijk terugvinden

van het kind.

Om vermissingen te voorkomen zijn buitendeuren en hekken altijd op slot. De tussendeuren zijn voorzien van een kinderbeveiliging. Ouders die hun kind door een ander laten ophalen moeten dit persoonlijk aan de pedagogisch medewerkers laten weten. Broertjes of zusjes mogen de kinderen niet zelfstandig meenemen. In het intakeformulier wordt specifiek gevraagd naar omgangsregelingen en personen die het kind (wettelijk gezien) niet mogen ophalen. Zie bijlage 3.

4.3 Risico's met grote gevolgen voor de gezondheid

De risico's die grote gevolgen kunnen hebben voor de gezondheid worden onder andere veroorzaakt door ziektekiemen, het binnen en het buitenmilieu.

Ziektebeleid

Bij de Kindercentrum Robbedoes wordt een strikt ziektebeleid gehanteerd dat gebaseerd is op het advies van de GGD. Er zijn een aantal ziekten waarbij kinderen het kindercentrum worden geweerd. Niet alleen het weren van het kindercentrum is echter voldoende om ziektekiemen tegen te gaan. Ook reinigen is daar onderdeel van. De uitwerking van het ziektebeleid is terug te vinden. Zie protocollen 4-9-10-12-13-15.

Binnenmilieu

Bij risico's die gevormd kunnen worden door een ongezond binnenklimaat moet men denken aan bedompte en of vochtige ruimten, te laag of te hoog afgestelde verwarming, beperkte ventilatiemogelijkheden waardoor een hoog CO2 gehalte ontstaat. Planten en vluchtige stoffen die mogelijk tot gezondheidsproblemen kunnen leiden. Ook geluidsoverlast kan schade opleveren voor kinderen en pedagogisch medewerkers. De maatregelen die worden getroffen om een ongezond binnenklimaat te voorkomen zijn terug te vinden in. Zie bijlage 5-14.

Buitenmilieu

Buitenspelen is voor peuters heel erg belangrijk. Niet alleen de motoriek wordt erdoor ontwikkeld, ook de sociale vaardigheden krijgen bij het buitenspelen belangrijke aandacht. Ook bij het buitenspelen is de gezondheid een belangrijk aandachtspunt.

Kinderen leren vooral door zelf te ontdekken in een groene ruimte. Een zandbak is daar vrijwel altijd onderdeel van. Maar dat brengt wel risico's met zich mee. Kinderen kunnen in aanraking komen met vervuild zand. Planten kunnen giftig zijn. Ook te veel uitlaatgassen en lawaai kunnen een risico met zich meebrengen. Waar mogelijk worden de zandbakken voorzien van netten. Kinderen worden geleerd hun handen te wassen als ze met vervuild (zandbak) zand in aanraking zijn geweest.

Bij extreme weersomstandigheden zoals bij winter- of zomerweer wordt de buitenspeelduur beperkt. De kleding wordt daarop afgestemd. Ouders worden er op gewezen om bij kou te zorgen voor een warme jas, muts en goede handschoenen. Zie protocollen 6-7-8.

Allergieën

Kinderen die allergisch zijn kunnen van bepaalde stoffen heel ziek worden of zelfs overlijden. Bij de intake wordt er naar mogelijke bekende allergieën gevraagd bij de ouders. Elke locatie heeft een lijst hangen op een zichtbare plaats, waarop wordt bijgehouden welk kind waarvoor allergisch is, hoe de allergische reactie zich openbaart en wat de actie is die daarop moet worden ondernomen en wie de huisarts is.

5.2 Kleine risico's

Uiteraard moeten grote risico's worden voorkomen. Maar het is daarnaast net zo belangrijk dat kinderen met kleine risico's leren omgaan. Dit hoofdstuk gaat vooral over de kleine beperkte risico's. Er kan bijvoorbeeld met kinderen afspraken worden gemaakt over het opruimen van spullen, met welke materialen er aan tafel gewerkt wordt.

Ook over gezondheidsrisico's kunnen afspraken gemaakt worden met peuters. Handen wassen na het plassen en niesen en hoesten in je mouw.

5.1 Om leren gaan met risico's

Kinderen ontwikkelen zich op tal van gebieden en doen dat meestal zonder nadenken spelenderwijs. Om kinderen ontwikkelingskansen te kunnen bieden moet het kindercentrum wel veilig en gezond zijn. Het ontwikkelingsmateriaal en het meubilair moet schoon en deugdelijk zijn. Maar met maatregelen die leiden tot over bescherming worden kinderen niet geholpen. Uit internationaal wetenschappelijk onderzoek is komen vast te staan dat leren omgaan met risico's goed is voor de ontwikkeling van kinderen. Door ervaringen op te doen met situaties die risico's met zich meebrengen, bijvoorbeeld bij het buitenspelen of knippen, ontwikkelen kinderen risicocompetenties: ze leren risico's inschatten en ontwikkelen cognitieve vaardigheden om de juiste inschatting te maken wanneer zich een nieuwe situatie met risico's voordoet. Het maken van afspraken met de kinderen, zonder dat het spel wordt overgenomen, is een belangrijk onderdeel.

Risico's nemen bij het spelen zorgt ook voor een competentiebeleving: "kijk eens wat ik kan". Hierdoor leren kinderen uitdagingen aangaan en ervan genieten als ze ervan hebben geleerd, in plaats van ze louter te vermijden. Hierdoor wordt het doorzettingsvermogen groter, wat weer leidt tot onafhankelijkheid en groter zelfvertrouwen. De kinderen worden daarnaast emotioneel stabiel, staan sterker in hun schoenen en zijn beter in het oplossen van conflicten.

De grove motoriek is een aspect dat vaak voorkomt bij risicovol spel. De vaardigheden zoals slingeren, klimmen, rollen, hangen en glijden zijn natuurlijk leuk maar ook aspecten die van essentieel belang zijn voor het ontwikkelen van balans, coördinatie en lichaamsbewustzijn. Kinderen die achter lopen in hun (groe) motoriek voelen zich onhandig en ongemakkelijk en lopen de kans op bewegingsangst.

Elke locatie bij de Kindercentrum Robbedoes heeft een ruime binnen- en buitenruimte waarin kinderen met behulp van speelgoed de kans krijgen zich fijn en grof motorisch te ontwikkelen. Pedagogisch medewerkers geven de kinderen de kans zich daarin te ontwikkelen door te begeleiden, sturen, steunen en motiveren. Met behulp van de sensitieve vaardigheden die ook in het pedagogisch beleidsplan aan de orde komen, worden peuters begeleid in het omgaan met risico's.

5.2 Inrichting binnenruimte

De inrichting van de binnenruimte is dusdanig dat kinderen er alle ruimte hebben om te spelen. Er zijn hoeken waarin en tafels waaraan gespeeld wordt. Met de kinderen worden afspraken gemaakt over het opruimen van speelgoed. Alles heeft een vaste plaats in kasten of bakken. Kinderen hebben heel veel fantasie en ze gebruiken speelgoed ook vaak voor spel dat daar eigenlijk niet voor bedoeld is. Een rijtje stoelen wordt een bus, puzzelstukjes kunnen lekkere koekjes zijn en met plastic bananen kun je 'branden blussen'. Dat hoeft helemaal geen probleem te zijn. Maar de afspraak met de kinderen is dat er niet met speelgoed wordt geïmproviseerd, rennen doen ze buiten en knutselen wordt aan tafel gedaan. Zie bijlage 5-14.

5.3 Inrichting buitenruimte

De buitenruimte van het kindercentrum grenst aan de binnenruimte. De buitenruimten zijn ruim opgezet. Stoepjes en andere ongelijkheden worden beperkt en waar nodig zijn ze voorzien van een andere kleur. Spel met rijdend materiaal wordt gescheiden gehouden van klim, glij en klauterspel zodat kinderen vanaf de toestellen niet op de fietsjes of stepjes kunnen vallen. Met de peuters worden daar afspraken over gemaakt. Er zijn geen schommels op de locaties aanwezig. Ook buiten worden met de peuters afspraken gemaakt. Kijk voor je als je op de loopauto of fiets zit en fiets niet tegen elkaar aan. Het klimmen op hekken is niet toegestaan. Zie bijlage 6-14.

5.4 Materialen

De materialen die worden aangeschaft worden aangeschaft bij erkende leveranciers. Materiaal dat kapot is wordt weggehaald. Als het mogelijk is wordt het materiaal gerepareerd en anders wordt het vervangen of in elk geval weggegooid.

Er wordt alleen materiaal aangeschaft wat geschikt is voor de leeftijd van de kinderen. Materiaal wat alleen geschikt is voor oudere peuters wordt apart gehouden van jongere peuters.

Materialen worden volgens een schema schoongehouden. Zie bijlage 11.

5.5 Gezondheidsrisico's

Kinderen kunnen ook zelf bijdragen aan het beperken van gezondheidsrisico's. Daarom worden er afspraken gemaakt over handen wassen na het toiletbezoek. Handen wassen na het spelen in het zand. De neus wordt gepoetst met papieren zakdoeken die na gebruik in de afvalcontainer worden gestopt. Ook mogen kinderen niet spelen met de afvalcontainer. Zie bijlage 5-6.

6. Risico-inventarisaties

Zoals eerder aangegeven is het benoemen van de verschillende risico's en het opschrijven van maatregelen niet voldoende om de veiligheid van peuters en de medewerkers ook daadwerkelijk te garanderen. Het kan zelfs contraproductief werken omdat daarmee het gesprek erover verstomd. Juist door telkens weer met elkaar te discussiëren over de risico's wordt het gesprek erover levendig gehouden. Risico's moeten worden onderkent en bagatelliseren mag nooit aan de orde zijn.

Tot in 2018 maakte de Kindercentrum Robbedoes gebruik van de Risico Monitor. Elk jaar werden door de verschillende locaties diverse risico-inventarisaties uitgevoerd met behulp van de digitale lijsten uit de Risico Monitor. Waar nodig werden protocollen besproken en aangepast. Dit alles zodat er ook daadwerkelijk naar werd gehandeld zodat risico's tot een minimum konden worden beperkt.

Per 1 januari 2018 gaat er een andere werkwijze gelden die gebaseerd is op de IKK. Er worden geen lijsten meer ingevuld. Er wordt een beschrijvende vorm verwacht. Vanaf 1 januari 2018 gaan de pedagogisch medewerkers gebruik maken van de QuickScan in de nieuwe Risico Monitor, aan de hand van verschillende thema's. Met behulp van de QuickScan kunnen eventueel nieuwe punten worden geformuleerd voor een Plan van aanpak.

7. Kinder EHBO

Alle medewerkers met een vast contract hebben een geldig en geregistreerd certificaat voor BHV en kinder-EHBO. Op deze manier zorgen wij ervoor dat ten alle tijden medewerkers aanwezig zijn met een geldig en geregistreerd certificaat.

Op onze locatie doen we er alles aan om te voorkomen dat een kind letsel oploopt als gevolg van een ongeluk(je). Toch is dit helaas niet geheel te voorkomen. Daarnaast kunnen zich andere calamiteiten voordoen, waardoor EHBO noodzakelijk is. Op onze locatie hebben de volgende medewerkers een geldig en geregistreerd certificaat voor brandbestrijding en ontruiming en eerste hulp:

Jamie Vossenbergh – Senna Brouwer – Marsha Minnaar – Samantha vd Werf – Kady van Zonsbeek – Wendy Karner – Anne Bosch – Sander van Hagen – Jacqueline Fokkinga.

De certificaten zijn behaald bij het volgende instituut: Eerste Hulp bij werken met kinderen van het Nederlands Instituut voor Bedrijfshulpverlening. Jaarlijks volgen alle medewerkers de verplichte herhalingscursus. Zie bijlage 18-19-27.

Wij werken altijd met voldoende medewerkers met BHV en kinder- EHBO

Om ervoor te zorgen dat er wel ten alle tijden voldoende medewerkers met een geldig en geregistreerd certificaat voor kinder-EHBO zijn, zullen de volgende medewerkers in april 2018 hun certificaat gaan behalen: Moniek vd Lee - Joyce Faasen - Nadi de Werd - Stefanie vd Burgt.

8. Achterwacht

Wanneer één van de volgende situaties zich voordoet, is achterwacht noodzakelijk:

Er is één pedagogisch medewerker op de locatie. Er wordt voldaan aan de BKR. Een medewerker is op afroep beschikbaar en binnen 15 minuten op de locatie aanwezig.

Er is één pedagogisch medewerker op de locatie. Er wordt niet aan de BKR voldaan (drie-uursregeling). Een tweede volwassene is op de locatie aanwezig.

Een achterwacht is een volwassene die in geval van nood ingeschakeld kan worden. Deze hoeft niet perse in het pand te zijn. De achterwacht is de leidinggevende, VSO medewerker of de directie. Er kan binnen 10 minuten iemand aanwezig zijn.

De volgende personen (volgens rooster) zijn bereikbaar als achterwacht:

Margriet Koek; Sander van Hagen; Anne Bosch; Jacqueline Fokkinga. Zie bijlage 1.

9. Beleidscyclus

Om het Beleidsplan veiligheid en gezondheid op een effectieve wijze blijvend te kunnen implementeren zijn er telkens verschillende fasen die doorlopen moeten worden. De verschillende fasen duren samen ongeveer een jaar. Dat is niet anders dan bij het gebruik van de digitale lijsten van de Risico Monitor die tot in 2017 werden gebruikt. Wat wel anders is, is het gebruik daarbij van de QuickScan per 2018.

De eerste fase is het bepalen van de onderwerpen per locatie waarop de QuickScan door de pedagogisch medewerkers van de desbetreffende locatie in overleg met de leidinggevende wordt uitgevoerd. En het daarnaast bepalen van de periode waarin aan het gekozen onderwerp wordt gewerkt. Van de bevindingen wordt na de onderzoeksfase verslag gedaan tijdens de teamvergaderingen zodat alle pedagogisch medewerkers op de hoogte blijven van de verschillende onderwerpen.

Op basis van de bevindingen van de uitkomsten van de verschillende QuickScans per locatie wordt een verbeterplan opgesteld. De pedagogisch medewerkers bespreken met de leidinggevende de voortgang van de benodigde acties en wie welke actie gaat ondernemen.

De te nemen acties moet men breed zien. Er kunnen suggesties worden gedaan voor wijzigingen in het gevoerde beleid. Men signaleert benodigde aanpassingen of aanscherping van het gedrag van pedagogisch medewerkers ten aanzien van de uitvoering van het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Er zouden aanpassingen gedaan kunnen worden aan materiaal of gebouw. Of er kunnen aanpassingen worden geformuleerd voor de protocollen en of het Beleidsplan veiligheid en gezondheid. De te nemen acties worden opgenomen in een Plan van aanpak.

In het Plan van aanpak worden niet alleen acties geformuleerd. Er wordt ook een datum bij vermeld waarop de actie moet zijn afgerond.

Het Beleidsplan veiligheid en gezondheid wordt elk jaar in het vierde kwartaal geactualiseerd. De leidinggevende is daarvoor verantwoordelijk. Het geactualiseerde beleidsplan wordt voor advies aan de oudercommissies voorgelegd voordat het wordt vastgesteld.

10. Communicatie en afstemming Beleidsplan Veiligheid en gezondheid

Elk jaar wordt het Beleidsplan veiligheid en gezondheid herzien en waar nodig bijgesteld. De benodigde informatie daarvoor komt direct van de werkvloer. Daarom is het belangrijk dat pedagogisch medewerkers en andere directbetrokkenen, zich betrokken voelen bij het beleidsplan. De actieve rol van de pedagogisch medewerkers is hiervoor onmisbaar.

Net zo belangrijk is het direct meenemen van nieuwe medewerkers en stagiaires in het veiligheids- en gezondheidsbeleid.

Tijdens het teamoverleg van de pedagogisch medewerkers is het bespreken van mogelijke veiligheids- en gezondheidsrisico's een vast agendapunt. Zo wordt het mogelijk zaken snel bespreekbaar te maken en bij te sturen. Feedback is daar een belangrijk middel in.

Oudercommissieleden hebben periodiek overleg over tal van onderwerpen. Ook het pedagogisch beleid en het veiligheid- en gezondheidsbeleid komt ter sprake. Acties die op grond van het Plan van aanpak worden ondernomen worden met de oudercommissie van de desbetreffende locatie besproken.

Als het beleidsplan inhoudelijk is gewijzigd wordt de oudercommissie om advies gevraagd ten aanzien van het beleidsplan. Op die manier hopen we dat de onderwerpen veiligheid, gezondheid en risico's ook bij ouders een belangrijk thema wordt in de opvoeding. Na de herziening wordt het plan op de website gepubliceerd.

11. Klachtenreglement Kindercentrum Robbedoes

Ondanks dat alles goed gaat, kan het altijd gebeuren dat ouders of medewerkers een klacht hebben over de wijze waarop aan veiligheid en gezondheid wordt gewerkt. Wij hanteren een open, eerlijk en vertrouwde manier van samenwerken. Wij staan open voor elke kritische noot, maar ook feedback is belangrijk.

Kindercentrum Robbedoes heeft in het kader van de Wet kinderopvang een interne klachtenregeling opgesteld. Deze regeling beschrijft de werkwijze bij het behandelen en registreren van klachten van ouders. Bij voorkeur maken ouders/verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de direct betrokkene/pedagogisch medewerkster. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan kan een formele klacht ingediend worden. Afhankelijk van de klacht kan deze worden ingediend bij de leidinggevende. Zij is te bereiken per email: j.fokkinga@kindercentrum-robbedoes.nl. Een formele klacht wordt schriftelijk ingediend.

Voortraject klacht

Als een ouder een klacht heeft, gaan wij ervan uit dat deze zo spoedig mogelijk met de betrokkene besproken wordt. Het aanspreekpunt is daarmee in beginsel de medewerker op de groep. Mocht dit niet leiden tot een oplossing, dan kan de klacht worden besproken met de Jacqueline Fokkinga. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan kan een klacht ingediend worden.

Indienen klacht

Een klacht dient schriftelijk te worden ingediend. De klacht dient binnen een redelijke termijn na ontstaan van de klacht ingediend te zijn, waarbij 6 weken als redelijk wordt gezien. De klacht wordt voorzien van dagtekening, naam en adres van de klager, eventueel de naam van de medewerker op wie de klacht betrekking heeft, de locatie en de groep plus een omschrijving van de klacht.

Mocht de klacht een vermoeden van kindermishandeling betreffen, dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. Deze klachtenprocedure wordt daarmee afgesloten.

Behandeling klacht

- De leidinggevende draagt zorg voor de inhoudelijke behandeling en registratie van de klacht.
- De leidinggevende bevestigt schriftelijk de ontvangst van de klacht aan de ouder.
- De leidinggevende houdt de klager op de hoogte van de voortgang van de behandeling van de klacht.
- Afhankelijk van de aard en inhoud van de klacht wordt een onderzoek ingesteld. Indien de klacht gedragingen van een medewerker betreft, wordt deze medewerker in de gelegenheid gesteld mondeling of schriftelijk te reageren.
- De leidinggevende bewaakt de procedure en termijn van afhandeling. De klacht wordt zo spoedig mogelijk afgehandeld, tenzij er omstandigheden zijn die dit belemmeren. In dat geval brengt de leidinggevende de klager hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte.
- De klacht wordt in ieder geval binnen een termijn van 6 weken afgehandeld. De klager ontvangt Een schriftelijk en gemotiveerd oordeel over de klacht, inclusief concrete termijnen waarbinnen Eventuele maatregelen zullen zijn gerealiseerd.

Externe klachtafhandeling

Reageert Kindercentrum Robbedoes niet binnen 6 weken op de klacht of vindt de ouder dat de klacht niet serieus wordt genomen, dan heeft de ouder de mogelijkheid zich te wenden tot het

Klachtenloket Kinderopvang. Indien interne klachtafhandeling niet leidt tot een bevredigende oplossing of uitkomst dan heeft de ouder de mogelijkheid om zich te wenden tot de Geschillencommissie Kinderopvang.

De ouder kan zich rechtstreeks wenden tot de Geschillencommissie indien van de ouder redelijkerwijs niet kan worden verlangd dat hij onder de gegeven omstandigheden een klacht bij de houder indient. Ook als de klacht niet binnen 6 weken tot afhandeling heeft geleid, kan de klacht worden voorgelegd aan de Geschillencommissie.

De klacht dient binnen 12 maanden, na het ontstaan van de klacht bij Kindercentrum Robbedoes, ingediend te worden bij de Geschillencommissie. Zie bijlage 17.

12. Conclusie

Kinderen leren door spelen. Ze proberen uit, herhalen, kijken en imiteren. Zo leren ze op de gebieden van taal, sociaal emotioneel, motoriek, creativiteit en cognitief vlak. Bij het spelen lopen kinderen kleine en grote risico's. De kleine risico's helpen kinderen zich te ontwikkelen zolang ze daar op een goede manier in worden begeleid. De grote risico's moeten te allen tijde zo goed als mogelijk voorkomen worden.

Dit Beleidsplan veiligheid en gezondheid geeft een beeld van wat Kindercentrum Robbedoes verstaat onder grote en kleine risico's en hoe daar mee wordt omgegaan. Daarvoor zijn een veilig en gezond gebouw en omgeving noodzakelijk, waarbij specifieke aandacht is voor de inrichting. Maar ook de directe omgang met de kinderen speelt een grote rol.

Kinderen worden niet alleen begeleid bij hun ontwikkeling, ze worden per definitie ook verzorgd. Dat laat zich terugzien in het handelen rondom gezond eten en drinken, bij verschonen en begeleiden van toiletbezoek, voorkomen van de overdracht van ziektekiemen en het in uitzonderlijke gevallen benodigde medisch handelen. Maar ook in het beleid rondom sociale veiligheid en ongewenst overschrijdend gedrag.

Kinderen moeten de kans hebben optimaal maar veilig de wereld om hen heen te verkennen en te ontdekken. Daarvoor moeten ze veilig kunnen spelen met speelmateriaal, veilig kunnen rennen, fietsen, klimmen, klauteren en glijden.

De definitie van wat veilig en gezond is, kan de laatste tijd op veel wetenschappelijk onderzoek rekenen. Ook de maatschappij verandert telkens mee in 'wat aanvaardbare risico's zijn'. Wat geldt voor het pedagogisch beleid geldt daarom ook voor het beleid ten aanzien van veiligheid en gezondheid: het opvoeden in onze democratisch samenleving is geen statisch geheel. Voor de opvang van kinderen betekent dit dat men zich voortdurend moet aanpassen aan de laatste ontwikkelingen en de discussie erover levend moet houden. Het werk van onze professionals moet daarmee voortdurend aangepast en herijkt worden. Zodat telkens de balans gevonden wordt in het spelend leren binnen de kaders die de samenleving stelt. Veilig, liefdevol en met humor. Zie protocollen 20-21-22-23-24-25-26-27.